

Anul I. No. 6-7

Prețul 5 Lei

Iulie-August 1933

GEANA MĂRII

Literatură = Artă = Știință

S U M A R :

Kefren	Evaziune
Mercedes	Tendințe în literatură
Constant Cărpinișanu	Romain Rolland
Danca M. Vâlcova	Apus de vară (versuri)
F. V.	Căință tardivă (versuri)
F. V.	Ghinionistul (schiță fantezistă)
F. I. Fotty	Eu nu te cred... (versuri)
St. Iosiposcu	Eternitate (versuri)
V. S.	După pilda d-lui Șpac
Constant Cărpinișanu	O distincție tardivă
D. N. Mincev	Redactorul (trad.)
	Revista-Revistelor

GEANA MĂRII

DIRECTOR :
ȘTEFAN IOSIPESCU

APARE LUNAR

REDACTORI :
Constant Cărpinișanu
D. N. Mincev

Red. str. M. Șaguna 25, Constanța ||| Abon. : Onorific 150, obișnuit 100 lei

EVAZIUNE

Să începem cu o banală constatare. Cu o remarcă pe care nu noi o facem primii și poate nici ultimii: viața culturală și mai ales literatură orașului nostru e moartă.

Ați căutat vreodată să vă explicați fenomenul? Cari să fie motivele cari au determinat starea aceasta lipsită de orice distincție? (Afară bine-înțeles de una în rău?)

Să fie în adevăr, orașul în care odihnește poetul latin atât de lipsit de talente? Orașul care-și oglindește zidurile în albastrul mării să fie atât de steril?

O afirmație în acest sens ar purta chiar înainte de a fi fost formulată, pecetea inexactității.

Care este, deci, motivul pentru care Constanța nu a înscris nume în istoria literelor românești?

Vom căuta o primă explicație în lipsa de credit a ocupațiilor beletristice la noi, pentru ca să căutăm și a-

cestui fenomen proveniențele.

Faptul e cauzat cu precădere de neglijența celor puși — adeseori nechemați — să vegheze intrarea în «grajdul lui Pegas»!

Au fost făcuți oficianți ai slujbei muzelor indivizi cari n'au nimic comun cu arta.

Ce vină poartă cetățeanul care zâmbește când se vorbește de literatura constanțeană, dacă a fost alimentat cu poezii incalificabile sau cu proză indigestă? Sezisând fenomenul, adevăratele tentative își caută debușul aiurea, dacă nu se conving că și literatura e o coterie.

Și marea rămâne astfel fără cântăreți sau și-i găsește, te miri unde: la București sau la Iași.

Noi cei de-aci am vrea s'o curmăm cu răul. Am vrea să dăm Tomisului cecece alții i-au răpit.

De nu vom isbuti, nu noi purtăm vina. **KEFREN**

TENDINȚE ÎN LITERATURA

Cercetătorul neobosit al ultimelor romane autohtone și streine, desigur că va fi fost impresionat de abundența unei anumite literaturi — ce nu se vrea mascată — și care dă asalturi disperate pentru supremație.

Calitatea ei proprie? Iată un punct asupra căruia am ezitat cu toții să dăm un răspuns, cu toate că mai toți o acceptăm din snobism.

Cert este, că majoritatea scriitorilor își îndreaptă pașii spre alte surse de inspirație decât cele obișnuite până acum și uzează de cu totul alte mijloace, pentru a obține efectul dorit.

Unii reușesc — luăm un exemplu dintre scriitorii autohtoni cum e d-l Ionel Teodoreanu cu «Fata din Zlataust», pentru că știu precis unde să se oprească în exploatarea acestei noi surse de inspirații pe care o constituie **senzaționalul**, — alții nu.

Un exemplu mai puțin fericit îl avem în persoana d-lui V. Eftimiu care a reușit să facă un salt dincolo de cal cu „Dragomirna” și (mai ales), cu „Kimonoul Instelat”.

*

În străinătate tendința aceasta este mult mai speculată. E desul să amintim de scriitorul D. H. Lawrence, care a scris așa cum a scris, în dorința de a ului publicul prin cunoscutele lui violențe de limbaj și așa zisele «scene de efect». Știm că s'ar putea obiecta: «dar Lawrence n'are altă vină decât aceia că spune lucrurilor pe nume și doar de

cuvânt nu trebuie să ne speriem».

De acord; dar ceiace supără mai ales la Lawrence este nu cuvântul în sine, ci repetirea până la saturație a cuvintelor socotite „tari”, uneori în aceiaș frază. Repetire făcută intenționat, nu atât din spirit de frondă, cât dintr'unul de ordin mai prozaic, acela de a-și face din dorința de „nou” și senzațional a maselor un mijloc care să-i aducă dorita consacrare cu toate anexele sale... (consacrare ce-i drept cam tardivă, după încetarea din viață a autorului).

Ba mai mult, tocmai scenele de efect într'adins căutate, reușesc să-i trivializeze opera, prin persistența cu care Lawrence ține să le aducă mereu sub ochii cititorului.

*

În toată alergătura aceasta după senzațional la noi, un izolat a rămas d-l Stere, acest «debutant» atât de vrăstnic ca etate și totuși atât de tânăr ca simțire și putere de creație.

Ne obișnuisem să vedem într'insul, pe doctrinarul îndrăgostit de preceptele sale democratice și tocmai de aceia retras și din viața publică. Acum când l'am văzut răsărind deodată ca dintr'o „boite de surprize” din colțul său retras, în postura de romancier, ne-a uluit pur și simplu. (De vină e și d-l Stere care până acum a scris sub pseudonim).

Vasta frescă socială și istorică la care lucrază actualmente, operă care este mai presus de „modern” și „perimat”, e un in-

diciu că ne aflăm în fața unui om care știe ce vrea și care-și urmează taciturn, *drumul său*.

Atracția pe care o suscită această scilpitoare inteligență fascinatoare tocmai prin atmosfera de mister ce s'a creiat în jurul *omului Stere* — a contribuit desigur și ea la consacrarea lui atât de rapidă.

PORTRETE

ROMAIN ROLLAND

Romain Rolland face parte dintre acei scriitori cari nu înțeleg viața popoarelor decât înfrățite în cea mai largă umanitate. Prin operele lui Rolland, aduce un val de purificare morală a conștiinței omenesti, întunecată de judecăți. El se străduiește să strecoare în sufletele mulțimii umanitatea, dragostea de viață și pacea între națiuni. Suflet generos, creator fecund, un talent mare, Romain Rolland este—și cu drept cuvânt—numit părintele umanitarismului european, un luptător pentru adevăr și dreptate.

Cercetând opera marelui scriitor francez, observi influența concepțiunei etice a gânditorului dela Iasnaia Poliana care dimpreună cu Dostoiewsky au răspândit asupra Europei concepții noi, în lumina cărora Romain Rolland și-a scaldat sufletul.

Societatea, așa cum e, poate fi asemuită unei închisori în cari stau închise o mulțime de vieți omenesti, ce se sufocă într'un aer viciat, gata să expire, pradă chinurilor de tot felul. Și în mulțimea asta de nenorociți se a-

ude deodată clar și sonor; un strigăt: „*Lumea să înăbușe. Să redeschidem ferestrele. Să facem să pătrundă aerul liber*„. E glasul lui Romain Roland.

Noi le acceptăm numai în măsura în care ele ar putea potoli apele răscolite prea din adâncuri.

MERCEDES.

Da, e nevoie de aer, de aer mult și curat care să primenească atmosfera încărcată de minciuni convenționale ce apasă societatea.

Acelaș lucru e și cu sufletul individului, îngrădit ermetic de prejudecăți, cari nu lasă să pătrundă într'insul lumina adevărului. Dar deschideți ferestrele conștiinții și ale minții și sufletul vă va fi inundat de cea mai dumnezească lumină: *umanitatea*.

«Adevărul—spune marele scriitor—nu e o dogmă tare secretată de creer, ca o stalactită secretată de pereții unei peșteri. Adevărul, e viața. Nu trebuie să-l cauți în capul tău. E în inima celorlalți. Unește-te cu ei. *Gândește orice, dar fă în fiecare zi o bae de umanitate*».

Romain Rolland a pătruns în psihologia socială. Nimic nu-i este străin :

«Lumea se hrănește cu puțin adevăr și cu multă minciună. Spiritul omenesc e slab; nu se împacă ușor cu adevărul curat; e nevoie ca religia, morala, să-i fie prezentată de stat, poeți, artiști învăluite în minciuni. Aceste minciuni se potrivesc spiritului fiecărei rase; variază dela una la alta: aceste minciuni fac ca popoarele să se înțeleagă atât de greu, și atât de ușor să se disprețuiască unele de altele. Adevărul e acelaș pretutindeni; dar fiecare popor are minciuna lui, pe care o numește idialismul său, și fiecare ființă, dela naștere la moarte, soarbe din această minciună; a devenit pentru noi o condiție de viață; numai câteva genii pot scăpa, după crize eroice, și rămâne singur, în liberul univers al gândirii».

În uriașul roman «Jean Christophe», Romain Rolland, face o critică socială; în «Tragediile cre-

dinței», scoate în evidență țăriia de caracter, de suflet al eroilor cari rămân neclintii în credința lor, cu toate furtunile deslănțuite împotriva lor; în «Viețile oamenilor iluștri» ne vorbește despre eroica viață a marilor compozitori, despre acele genii cari au știut să triumfe asupra propriului lor destin. Un Beethoven bunăoară care compunea simfonia IX-a, atunci când organul auditiv nu'l mai servea la nimic. Colas Breugnon este o scriere plină de viață, în care Romain Rolland și-arată măiestria și varietatea spiritului său creator. O carte în care veselia abundă senină ca revărsarea unui izvor limpede.

Precum Nietzsche, prin gura lui Zaratuștra propovăduia supra-omul, tot așa, Romain Rolland, prin operele lui propovăduiește: umanitatea.

Constant Cărpinișanu

APUS DE VARĂ

Miezul zilei a trecut de mult;
Râul doarme 'n umbră la răcoare.
A 'ncețat al vieții greu tumult.
Merg și păsările la culcare.

Florile se pleacă și adorm.
Toată lumea a intrat în casă.
Stă pe culme-un soare roș, enorm.
Fulgeră pe prispe câte-o coasă.

Firea 'ntreagă-i plină de extaze.
Bate 'n frunzăriș domol un vânt.
Noaptea lină vine pe pământ,
Luna 'ntinde-al ei covor de raze.

DANCA M. VĂLCOVA

Căință tardivă

.., S'or cântări chiar mâine-a tale fapte!...
Privind cu ochi năuci maculatura,
Pe care ți-ai întins mășgălitura,
Infrigurat, silabissești în șoapte.

Și'n timp ce-ți joacă'n ochi harababura
Formulelor, tu ai dormi cât șapte!
Dar... nu-î permis!.. să stai întreaga
noapte,
Cu „Fizica“ să-ți otrăvești făptura!

Și'n timp ce stai cu gândul dus departe,
Cu sufletul la gură de teroare,
Ți-o amintești precum e scrisă'n carte,

Parabola nebunelor fecioare,
Și-ți spui văzând speranțele-ți pe moarte:
„Unde nu-i cap, e jale de picioare!..”

F. V.

UN SFAT

Dela o vreme 'ncoace, de când «Adevărul literar» s'a reorganizat și apare așa cum apare acum, un domn care probabil s'a născut sau e bucătar de meserie, a transplatat arta culinară în literatură.

În fiecare număr al «Adevărului literar», «cronica gastronomică» te învață cum se prepară cozonacii, sarmalele, friptura de purcel la tavă, etc.

Recunoaștem și apreciem savantele cunoștinți în arta culinară a d-lui Al. O. Teodoreanu, căruia ne permitem a-l sfătui să scoată un volum pe care să-l intituleze: «Bucătăria mea» sau «Cum se prepară bucatele».

Succesul ar fi considerabil. Toată lumea va vrea să știe cum se prepară sosurile și toate celelalte mâncăruri. Așa că, în 24 ore cartea s'ar epuiza. Alte ediții le va înlocui.

Poate fi cineva care să râvnească la mai mult? Să fii un îndrumător... Să te consulte orice gospodină... Să știi că mâncărurile se fac după rețetele tale... Nu e puțin lucru.

Vă rugăm deci, d-le Teodoreanu, faceți așa. Scoateți cât mai neîntârziat o asemenea carte, dar nu ne mai răpiți coloanele prețioase ale «Adevărului literar» cu «gastronomia», căci ne intoxicăm.

C.

GHINIONISTUL

(Schită fantezistă)

de F. V.

Jimmie Blum, fiul regelui scorbitorilor de celuloză, după ce a bătut la tălpi întreaga avere a tatălui său cifrată la câteva milioane de dolari, se văzu la vârsta de 32 de ani lipsit cu totul de resurse.

Datorită relațiilor sale de dinaintea catastrofei, reuși să intre în rândul gangsterilor și furniză magnaților - marelui finanțer din New-York, tinctură de iod decolorată și îndulcită și apă de Colonia contrafăcută.

Duse astfel o existență destul de mulțumitoare. Șeful poliției în urma unor retribuții grase era în relații cordiale cu el și avea grija întotdeauna să-și plaseze agenții pe coastă într'un punct exact opus aceluia în care Jimmie își descărca marfa.

Veni însă criza dolarului și odată cu ea (sau poate din cauza ei) și abolirea prohibiției. Jankeii disperăți de apa de Colonia înghițită atât amar de vreme, decretară berea băutura la modă. Era și timpul. Pseudo-alcoolurile atinseră prețuri fantastice și dolarul se anemiase. Deci, lui Jimmie Blum îi fugi deodată terenul de sub picioare. Afacerile stagnară. Șeful poliției lipsit de întotdeauna de binevenitele subvenții, îi făcu o percheziție — de data aceasta neanunțată, — îi confiscă sticlele rămase nevândute, (gurile rele pretind că erau acolo și câteva sticle de Cointreau veritabil), îi trânti o amendă solidă și-l vârî în pensiune la Sing-Sing.

După un an și jumătate de detențiune, — timp în care își cheltui ultimele resurse pentru a ieși, în speranța că pe urmă vor fi toate bune, — Jimmie regretă pasul necugetat. Ajunsesese muritor de foame.

Deveni rând pe rând: reclamă vie pentru cremele de ghețe Holloway, circulând pentru câțiva penny pe zi pe străzile și prin piețele new-yorkeze cu un obraz vopsit în maron și ațul în negru spre deliciul derbedeilor: amazoană neagră din Dahormey într'un cabaret, fakir într'altul, Mare Duce dela Curtea Imperială a Rusiei, într'un restaurant de unde fu concediat, când avu proasta inspirație să servească într'o supă unei cliente simandicoase, barba și mustățile-i false à la Nicolae II-lea; — acrobat de circ în fine cu care ocazie reuși să-și rupă un picior, încât îi fu amputat. Direcția circului îi dădu un picior de lemn și.. drumul.

În cele din urmă, disperat, se aruncă asupra primului întâlnit simulând că-l gătue, în speranța reîntoarcerii la Sing-Sing. De acolo vreun psihiatru putea să-l declare iresponsabil și să-l interneze într'o casă de sănătate...

Calcululele-i ieșiră cam pe dos. Directorul celebrei închisori, după ce-l ținu iar în pensiune vreo 3 săptămâni, îi dădu drumul, punându-i serios în vedere să-și vadă altă dată de treabă și să nu mai dea pe-acolo.

O a doua tentativă de asasi-

nat, simulată sau reală, l'ar duce fără 'ndoială pe scaunul electric, care e atât de lipsit de condescendență față de foștii regi ai dolarilor, încât l'ar transforma fără ezitare într'o magnifică friptură ca pe orice găinar.

În fața unei asemenea perspective, Jimmie trebui să cedeze. Și bine a făcut. La o lună în urma plecării lui, 40 la sută dintre deținuți se spânzurară din cauza inaniției. Directorul a fost decorat. Întreținerea lor costa mult, U. S. A. nu mai avea paraie și sistemul lui lipsit de complicații procedurale dăduse mai bune rezultate decât scaunul electric. Să ne întoarcem la eroul nostru. Fără o para chioară 'n pungă, se gândi că ar putea câștiga bani, dacă și-ar comercializa sângele pentru transfuzii.

Se duse într'o clinică, se 'nvoi din preț cu medicul-șef și apoi se petrecu ceva ce nu intrase în prevederile lui. I se făcu o analiză Wasserman. Rezultatul a fost dezastruos. Pe lângă cele 10 milioane, Jimmie moștenise și un sânge tixit cu treponeme, ce-i drept neprevăzute în testament și tocmai de aceia acceptate.

Se alese deci și de-aici cu părintescul sfat să urmeze un tratament serios. Neavând altceva mai bun de făcut, îl primi cu resemnare.

Ajunse raprezentantul unei fabrici de «antichități» mayașe și aztece. Dar abia-și luă postul în primire și fabrica dădu faliment. Directorul fugi, casierul de-asemeni. Acționarii înjurară și-i administrară lui Jimmie o bătae soră cu moartea. Când ieși din spital, toate fură ca la început.

Atunci se petrecu o schimbare

în viața eroului nostru. O doamnă foarte cuvioasă, foarte bătrână și foarte bogată, care-l cunoștea pe Jimmie din timpurile lui bune, când îi furniza liqueururi de contrabandă, îl introduse într'o reuniune de mumii la fel de țapene și cuvioase, care-și propusese să convertească la adventism pe antropofagii din Oceania. Misionarul fu ales în persoana lui Jimmie, care pentru a nu muri de foame, primi oferta cu bucurie.

Fu încărcat cu broșuri de propagandă cu copertele colorate, cu sfaturi înțelepte, cu un bilet de călătorie până într'o insulă pierdută în Pacific, al cărui nume prefer să-l trec sub tăcere (poate pentru că nici eu nu-l știu) și ceace era mai important, cu ceva dolari.

După o săptămână de călătorie, Jimmie ajunse în fața unei insule cochete, micuță plantată cu niște plante cari imitau perfect cocotierii, încât puteai să-i consideri drept cocotieri și populată cu vre-o 4 duzini de antropofagi de vârste și sexe diferite.

Vaporul se opri la distanță, misionarul dus la țarm cu o barcă unde-l lăsă cu brațele încărcate cu hârtoage și-apoi o șterse și ea repede din spirit de prudență. Locatarii îl înconjurară cu urlete de bucurie. Il pipăiră și-l studiară amănunțit, apoi se arătară foarte dezamăgiți. După părerea lor, cu un picior de lemn este un om incomplet și prezintă o importanță redusă din punct de vedere nutritiv. Se feriră însă să i-o spue fățiș...

Aici urmează jurnalul personal al lui Jimmie Blum.

* * *

7 Iunie 193...—Sosit de două zile. Localnicii au ieșit din rezerva manifestată la început; ba mirată chiar prietenie. Sunt găzduit de familia Ra-Ma-Zan compusă din tată, fiu și fică. La masa de dejun compusă din nuci de cocos și o friptură foarte fragedă de a cărei proveniență nu mi-am putut da seama nici pân' acum, se iscă o discuție teologică între mine și gazde. Se arată foarte zeloși și le dau explicații cu plăcere. Bătrânul îmi spune că au mai avut un misiionar catolic care a fost „foarte bun”,—«Delicios!»... exclamă involuntar fata lui. Eu fac ochii mari... Gazda îi aruncă o privire tăioasă.—Il întreb unde e acum și îmi răspund în mod vag, căutând să schimbe discuția...

9 Iunie 193... — Mare tâmbă-lău în insulă. Fiul șefului de trib, un copil de vreo 14 ani, a dispărut de acum 2 zile fără urme.. Comentez întâmplarea la dejun. Membrii familiei Ra-Ma-Zan schimbă priviri semnificative...

13 Iunie.193...--Ceasul meu deșteptător a dispărut. Căutările sunt zadarnice... Plictisit peste măsură hoinăresc prin insulă. Când mă întorc găscsc pe d. Ra-Ma-Zan senior, mort. Fiul lui spune că suferea de multă vreme de stomac...

15 Iunie 193... Plec dimineața la vânătoare. Dintr'un tufiș pornește o săgeată, care-mi sbârânie pe sub nas. Trag două focuri în tufișul din dreapta și aud un vaet. Trec înainte fără a da importanță incidentului.. Vin acasă unde găsesc pe fată parcă surprinsă de apariția mea. Imormân-

tarea bătrânului a avut loc deja pe când lipseam. Îi povestesc incidentul din pădure și văd că face ochii mari... Fratele ei este tot în pădure căutându-mă îngrijorat, spune ea. Săracul!...

Mănânc o friptură la fel de gustoasă ca și cea dela 7 Iunie. E specialitatea casei pare-se...

16 Iunie 193...—Găsit niște oseminte pe jumătate arse, amestecate cu resorturi de ceasornic, ascunse în spatele colibe. Par a fi ale unui om adult. Cine-o fi?

Tânărul trebuie că a pățit ceva, că nu s'a întors încă...

19 Iunie 193... Prins și legat cobză de canibali. D-ra Ra-Ma-Zan mă scuipă și mă 'njură. Peste 4 zile. va avea loc un ospăț la care n'am să pot lua parte de cât în mod pasiv...

23 Iunie 193...—Scăpat ca prin minune!... Zev-Zec (membru al tribului) a prins un papagal cu pene multicolore. Toți vor să aibă penele dela coadă. Se încinge o discuție cu ciomege în care fiecare argumentează pe cât poate. Epilogul: toți au decedat (ca în tragediile antice), afară de mine și de alți doi, care întâmplător lipseau. Aceștia mănâncă pe cât pot din ceilalți și mor la rândul lor de indigestie. Eu fug într'o pirogă.

28 Iunie 193... — Rătăcesc pe ocean. Nici o insulă, numai rechini. Cerul frumos, marea de cristal. Răsărituri și apusuri de soare splendide!... Mi-e foame...

3 Iulie 193...—Mi-e foame !!!... Lună grandioasă, mare liniștită. Admir natura și lopețile sunt tărâte de curent și pierdute pentru totdeauna...

5 Iulie ora 12... — Barca răs-

turnată și scufundată. Eu... înghițit
de un rechin...

5 Iulie ora 2 p. m.—Rechinul
decedat după două ore de groa-
znică agonie. Regret. Era un e-
xemplar splendid (vreo 7 m. lun-
gime), cu o dantură intactă (am
verificat-o pe cont propriu). Din
nenorocire, uitasem în buzunar
o sticlă cu acid prusic, care pro-
babil s'a spart....

Aici din motive independente
de voința lui, Jimmie Blum își în-
cheie jurnalul

F. V

Galeria monștrilor

1

Balada Covrigului

În mine mă chiamă Covrig
Și lipsă de ocupație,
Ela «Marea Noastră» crezui
(necesar să mă înfig..
Șiindcă sufer de constipație.
Alcomis satire 'n formă de
(cârlig,
Ce-ovoacă 'n „Marea” pe 10
(coloane inflație...
(Stirile mele scrise incisiv,
Comrate 'n clipa când am in-
(solație,
Suntn excelent purgativ)...

Incolb băiat cumsecade, deși
Am șite accese de hidrofobie,
Când rep să latru, să mârâi,
(să strig,

Să măc... covrig,
Să trair sub feastă scremând
(poezii

Tâmpe, umblagii,
Cu «prihetorii»
Pupeze ciori,
Să-mi dăz din versuri ultra-
(pirpirii

Strămbe și-agiarii,
O gigantă autobiografie...
(Cât pe ce fui gata să spun :
autopsie).

De vă 'njur pe vr'unul, nu-mi
(dați importanță.
Doară (din păcate) sunt și
(polemist !..
Domnul singur știe când co-
(mit o stanță
Cum se-agită 'n feastă plin de
(rezonanță,
Vidul, ca să afle lumea că
(exist...

De aceia, oameni, nu vă dați
(la mine,
Că-s mic și nevolnic și de frică...
(...strig !..
Că, ce fac nu-i lucru bun, o
(știu eu bine,
Dar, să mi se treacă, fiindcă
(sunt... Covrig.

**

Eu nu te cred...

Eu nu te cred iubito
De-ai spune cât de multe,
De-acum doar plopii singuri
In noapte să te-asculte.

Eu nu te cred iubito
Și șoapta buzei tale
Doar vântul să ți-o creadă
Când ți-o eși în cale.

Eu nu te cred iubito
De mi-ai șopti chiar una,
Eu te-am crezut odată
Și plâng de-atunci într'una...

F. I. FOTTY

— Omul s'a desvoltat, nu a
fost creat.

Oken

ETERNITATE...

*E plin pământul, marea și aerul de urme,
Lăstate de gândirea pribegei noastre turme!...
— In negura eternă, imperii de lumină,
Luceferii iubirii le-aprinse și domină,
Dar nu văd începutul și unde se termină
Cărările vieții...*

*Căci sub ciocanul vremii și-a vântului bătae,
Pier toate răcinate ce dalta noastră taie.
Și ceața asta rece, tăcută, grea și sură,
Născută-a fost luminii să-i poarte veșnic ură.
Ea singură să fie întins fără măsură,
'Naintea dimineții.*

*Și dacă cu încetul chiar vechea piramidă
Ce trece prin milenii se va pleca timidă —
Și Moise, David, Budha și cel mai tânăr soare
Vor fi umbriți de neguri cernute de-o ninsoare
A minții rătăcite — la ce mă cheamă oare,
In adâncimi gândirea?...*

*Se poate ca «Eternul» să-l poată-atinge insul;
Puteri nemăsurate să le măsoare 'nvinsul?
Se poate ca pământul — atom din lumea mare —
Ce poate azi, sau mâine, să-l vezi întins că moare,
Să nască ce el, însuși, știm bine că nu are?
Să nască nemurirea?!..*

*O, noapte, mama nopții și-a zilei ce s'alungă
Căți n'au bătut cu gândul cărarea asta lungă!...
Și duși de legănarea visării prea cuminte,
Prin fund de văi bogate în necuprins de minte,
Credeau eternitatea lipsită de morminte
C'au prins-o 'ntr'o idee.*

*Dar vietatea asta, înfimă, zisă — omul —
Privește trist cum frunze desbracă toamna, pomul
Cum toală iarba verde se scutură uscată,
Cum apele din râuri tot alte vaduri cată.
Cum marea schimbă vadul, iar bolta cea arcată
Iși scutură lumina. — Nimic etern — cometa
Și soarele și luna — ce-i fizic și ce-i meta,*

*Ce pare mai cu viață, mai trainic, mai lumină,
Se schimbă 'n lungul vremii, se 'ntunecă, se mină;
Dispar și mor de-a rândul...*

.....Și altele s'animă.

*De-aceea nu se poate să nu devină stinsă
Orice lumină-apare în noaptea asta 'ntinsă,
Și câte-au fost eterne rămân cu 'n celul urme,
Lăsată de gândirea pribegei noastre turme!
— Zadarnic cere gândul al tuturor maternă:
Eternitate est? — schimbarea cea eternă.*

ST. IOSIPESCU

DUPA PILDA D-LUI ȘPAC

— „Hotărât! Hotărât!... Gu-
lerele scrobite?... nu le iau!..
Pantofii maron?... De loc...

— „Ce-i cu d-ta? mă-ntreabă
gazda nedumerită, iar ai nervi?!

Cu acest dialog am început
azi dimineață ziua mea de lucru.

Noaptea, am avut insomnie.
Am luat atunci hotărârea eroică
să plec la țară, să scap de foi-
letoane și corecturi..

Cu această decizie în gând,
am adormit din nou.

Și acum, ca să înțelegeți și
dv. toată înțelepciunea hotărârii
mele, o să vă povestesc ceva.
Î-mi amintesc să fi cetit, cu ani
în urmă, traducerea unei come-
dioare rusești, «Șelmenco denș-
cic», mi se pare (pe românește
«Vistavoiiul Șmecherescu»).

Nu vă voi povesti subiectul
acestei comedii. Nu. Il păstrez
pentru altă dată. Ceiace mă in-
teresează pe mine a următorul
fapt.

Unul dintre personajele a-
cestei piese—moșier într-o pro-
vincie ucraineană—d. Șpac, avea
obiceiul să cetească numai zia-
rele de anul trecut.

— „Dece faci așa, d-le Șpac?

— „Pentru liniștea sufletea-
scă”, răspundea el. Și apoi ex-
plica:

— „Să vezi d-le! Apare o
știre în ziare că Principesa Por-
tugăliei ar... Hei! dar comedia
asta e veche... din timpurile
când (să nu se supere d-nii ad-
miratori ai regimurilor repu-
blicane) familia regală portu-
gheză, încă nu-și vindea bijute-
riile sale în refugio”...

Continuăm!

„...că principesa ar fi rămas
gravidă și că toată lumea, timp
de nouă luni, este curioasă: Ce
va naște principesa? un băiat
sau o fată?

Pe când eu, slavă Domnului,
peste câteva minute sunt com-
plect edificat.

Ce puteți opune acestei logici
formidabile? Omul nostru vroia
să-și conserve nervii și pace...

Desigur că vremurile erau
mai fericite pe atunci, dacă mo-
șierul ucrainean a putut să pre-
zinte, acest eveniment «fericit»
ca pe cel mai enervant caz al
existenței sale.

De acest Şpac mi-am adus aminte noaptea trecută, când m'am hotărât să mă izolez de parte de lume şi mai ales, de parte de ziarele ce te năucesc cu ştirile lor contradictorii.

Şi chiar dacă ispita va fi mai tare ca mine—pentru că aci m'am obişnuit cu ele şi p'că mai lipseşte ceva când nu le cetesc pe toate—sunt sigur că servi-

ciul poştal î-mi va veni în ajutor..

Iar când mă voi întoarce la toamnă, voi afla despre toate: Ce s'a hotărât cu războiul ruso-japonez! Ce a făcut Hittler, ce a făcut Gaudhi! Şi altele, şi altele, cari se discută zilnic în ziare şi distrug nervii cititorilor.

V. S.

O DISTINCŢIE TARDIVA

Dela instituirea premiului de literatură în ţară la noi, rare-ori s'a întâmplat ca el să fie decernat cu mai multă obiectivitate ca în acest an. Mai întotdeauna s'au bucurat de el, tocmai acei cari ar fi meritat mai puţin această distincţie.

De data aceasta juriul s'a întrecut pe sine. Prin acordarea premiului d-lor G. Ibrăileanu şi Corneliu Moldovanu s'a făcut o reparaţiune onorabilă. Numai că, a trecut prea multă vreme până să fie recunoscute meritele laureaţilor premiului din acest an. Dar suntem şi noi de părerea franţuzului care spune: „mieux vaut tard que jamais“.

Munca de ani, de-o viaţă de om, pe tărâmul literelor a d-lui G. Ibrăileanu, trebuia, în fine, apreciată.

Criticul de gust şi fineţe, cercetătorul neobosit şi obiectiv al valorilor literare; îndrumătorul plin de vervă al «Vieţii Româneşti», desigur că a zâmbit la aflarea vestei acesteia — şi sub zâmbet nu bucuria se ascundea, ci cu totul altceva..

D-l Ibrăileanu, om de vastă

şi variată cultură, (şi îndrăsnesc să afirm şi cel mai valoros critic), merita mai mult ca oricare această distincţie — iar juriul pentru alegerea făcută, trebuie felicitat.

Sunt în sufletul acestui scriitor întrunite calităţi rare. În opera autorilor nu-l interesează decât viaţa, — viaţa cea mai bogată ce trebuie să pulseze în fiecare pagină. De autori se interesează mai puţin, atât pe cât ei constituie un mijloc mai mult sau mai puţin fericit prin care se realizează opera. (Vezi admirabilul studiu asupra lui Al. Brătescu-Voineşti).

Cu această ocazie să spunem şi câteva cuvinte despre «Adela» romanul d-lui G. Ibrăileanu.

Cu «Adela» d. Ibrăileanu a ţinut să demonstreze celor cari afirmau cu scepticism că, un critic nu ar putea crea un roman de valoare, — că şi criticul poate scri romane, ca şi cel mai veritabil romancier. «Adela» e o operă de înaltă calitate.

Sunt pagini în acest roman, cari prin puterea lor de descriere, te fac pe fine lector să

iei parte nu ca simplu spectator, ci prin toată puterea ta de simțire su letească.

Despărșirea Adelei de Emil Codrescu e un moment rar și cel mai impresionant. Iți dai seama că întâlnirea lor nu va mai avea loc *niciodată*... sună a veșnicie și te cutremuri de durere.

Sfârșitul romanului îmi amintește de altul, de acel al lui Turghenieff din «Apele Primăverei» care spune: «Pentru asemenea simțăminte adânci, puternice, pline de viață, haina cuvintelor e prea săracă și prea strâmtă, singură muzica ar fi în stare a le întrupa, a le da «vestmântul vorbirei»...

Sfârșitul romanului «Adela» al d-lui Ibrăileanu se apropie de cel al lui Turghenieff printr'o afinitate de moment și simțire ce nu se poate transcrie:

«Când am ieșit în cerdac prin draperiile grele de pe deal s'a furișat o rază, răspândind peste plaiu un abur de aur ca *atunci* pe Ceahlău. Dar în curând raza se stinse în negurile tomnatice de pe înălțimi».

În fața acestui tablou Emil Codrescu, trebuie să fi simțit la fel cu Sanin, eroul lui Turghenieff.

Celălalt premiu acordat d-lui Corneliu Moldovanu, nu poate întâmpina critici din partea nimănui. Autorului romanului «Purgatoriu», al «Cetății Soarelui» etc. îi se cuvenea această distincție. Nu văd cărui altuia i s'ar fi putut acorda.

Tardivă distincție, e drept... Dar tot e bine că a venit acum, decât *niciodată*.

Constant Cărpinișanu

HAMLET, PRINȚ AL DANEMARCEI

REDACTORUL

Redactorul se plimba nervos prin cameră. Care va fi azi articolul de senzație al ziarului? Până în acest moment nu s'a întâmplat încă nici un eveniment...

— Scrie! zise el tânărului reporter.

— Sunt gata. Ce anume?

— Scrie titlul: Groaznicul asasinat din Capitală.

— Dar azi nu este nici un asasinat...

— Scrie și nu discuta! Până să se pună sub presă ziarul — tot va fi ceva...

Sosi unul dintre reporteri, aruncă pălăria, se așeză la masă și luă repede tocul.

— Aduci ceva important?

— O sinucidere... lucru de nimica. Încă nu se cunosc amănuntele.

— Femeie? Bărbat? Glonte? Caustică?

— Femeie. Glonte.

— Foarte bine! Scrie măcar jumătate de coloană!

Redactorul începu să umble cu pași mari. Se mișca fără scotoc și plictisit. Din colțurile goale ale redacției amenințau spectre nevăzute: sărăcie, pustietate spirituală, decădere morală.

Telefonul sună. Redactorul puse mâna pe receptor.

— Allo... Da, eu sunt! Spune! Femeea? Știu. N'a fost sinucidere? Soțul a ucis-o? Numai atât se știe până acum? Foarte bine! Culege încă amănunte. La revedere. — Băeți, rețineți o coloană!

Până când să fie complet zețuit ziarul, sosi reporterul.

— Acum am amănunte. A omorât-o soțul.

Ochii redactorului se luminau. El își frecă mâinile. În cele din urmă zise.

— Mai e ceva?

— Da... Era în general o femeie ușoară. De multe ori făcea scandaluri. Umbla astăzi cu unul, mâine cu altul, se ținea după oameni tineri... nu este chiar de scris — astfel de lucruri se află...

— Bine, bine. Șezi și scrie totul. Două coloane!

Toți scriu în tăcere. Pe niște scârțâe zorite.

În mijlocul liniștei, își făcu

aparitia găfâind, un alt reporter.

— De acum se știe totul. Multe amănunte picante... lucruri intime, orgii și altele... numai că...

— Șezi și scrie! Totul, până la cel mai mic amănunt. Trei coloane!

— Numai că... cum să pun... Amănuntele nu prea sunt pentru scris... Afară de asta murdăresc pe victimă... și dânsa, după câte am auzit, era... nepoata dumneavoastră, doamna Samurova.

Pentru un moment, redactorul tresări. Fața sa arătă ezitare. Dar după o clipă cu un gest poruncitor zise:

— Patru coloane!

Trad. de D. N. MINCEV

NOTĂ. Sub pseudonimul «Hamlet, Prinț al Danemarcei» se ascunde numele lui *D. Podvârzaciov*, poet și scriitor bulgar de o finețe rară.

MAXIME

Viața nu e ceea ce văd ochii noștri și rațiunea rece. Viața e ceea ce noi visăm că este. Măsură vieții, e iubirea.

Romain Rolland

— Sufletul omului se aseamănă cu apa. Vine din cer, la cer se ridică, și iarăș se întoarce spre pământ, în eternă schimbare.

Goethe

Când o lectură vă înalță sufletul și vă inspiră sentimente nobile și curajoase, nu căutați altă regulă pentru a judeca ceea ce citiți: opera e bună și scrisă de o mână de artist. La Bruyère

REVISTA-REVISTELOR

«*Orientări*» — revistă de studii, critică și literatură anul II, apare la Moinești, jud. Bacău — e o revistă bună, redactată cu pricepere și conștiinciozitate, are colaborarea unor talente ce-ți opesc în loc atenția. D-l Const. R. Crișan, care e și directorul revistei, în fondurile ce le deține în fiecare număr, discută și cercetează probleme interesante și cu multă obiectivitate. «*Orientări*» are însă un singur cusur: tendința de a-și lăuda colaborării. (Amor propriu, nu ?)

În șapte numere consecutive «*Orientări*» a ținut să arate succesul ce a avut romanul d-lui B. Iordan: *Normaliștii*. Suntem de acord cu critica favorabilă ce i s'a făcut, dar mai puțin cu insistența «*Orientări*»-lor.

«*Satul*» revistă de cultură pentru popor, anul III, București. În viața satelor noastre, unde se simte atât de mult lipsa de cultură, «*Satul*» este un îndrumător, un deschizător de drum spre această lumină. Nu trebuie să lipsească din casa niciunui sătean, mai ales din mâna tineretului sătesc.

«*Steluța*» revistă literară, științifică și sociologică. Foarte interesantă și admirabil scrisă. Apare sub direcția cunoscutului scriitor I. C. Vissarion, în com. Costești-Vale, jud. Dâmbovița.

«*Astralis*» — raze din lumea invizibilului, Craiova. Iată o revistă scrisă de morți (cei vii s'au epuizat). Din lumea lor, de-acolo, morții... filozofează. Cum? Citiți *Astralis* !

«*Zimbet de soare*» e simbolicul titlu al unei reviste călăuzite de frumosul ideal: pace, poezie, visare. Redacția în com. Ursoaia, jud. Olt, of. Buzești.

În numărul viitor vom continua cu celelalte reviste primite la redacție.

Poșta Redacției

S. Avramescu. — Regretăm, dar n'avem încotro... Versurile sunt slabe. Aceasta numai din cauza că... „mâna n'a vrut să te asculte“.

Rolly. — În „Pinacoteca noastră” nu tablouri de „natură moartă” asemănător celui zugrăvit de dvs. vrem să expunem. Sunt alte lucruri mult mai frumoase și mai interesante. Viața e plină de subiecte cari nu așteaptă decât o mână abilă și o minte ageră — calități cari nu vă lipsesc.

Al. Tomici-Severin. — V'o spunem din sinceritate și credem să vă facem un serviciu: Lăsați-vă de poezie! Căutați altă îndeletnicire. Dacă vă place marea, faceți-vă pescar sau marinar de carieră. Puteți fi orice — afară de poet.

Aflăm cu plăcere că, cu ocazia centenarului lui Emil Duployé, creatorul celebrei metode de stenografie ce-i poartă numele, colegul nostru de redacție d. D. N. Mincev a fost distins de către Institutul Stenografic al Franței cu «Diploma de onoare a Centenarului».

CATRE CITITORI

Cine n'a primit toate numerile este rugat să ne anunțe.

Ni s'a reclamat în ultimul timp, că la una din instituțiile locale, unde se trimit câteva zeci de numere din «Geana Mării», nu se distribuie cititorilor decât o parte din ceea ce aduce poșta.

Rugăm deci, pe cititorii de la această instituție să ne trimită adresele de acasă, iar cel ce s'a ocupat cu susținerea revistelor este rugat să se ocupe numai de atribuțiile lui, altfel îl vom învăța să fie om cumsecade.

* * *

Cum stăm cu abonamentele?

Iubiți cititori, plătiți așa de regulat câte 2, 3 lei pe zi pentru tutun (dacă nu mai mult), încât veniturile Dvs. oricât ar fi de reduse, nu renunțați la obiceiul de a fuma.

Și dacă plătiți peste 1000 lei pentru tutun care vă otrăvește, de ce vă vine așa de greu să plătiți numai 100 lei pentru o revistă sănătoasă și plină de adevăr?

Ne permite-ți să vă dăm tot noi răspunsul. Iată-l: Rădăcina obiceiului de a fuma este mult mai adâncă decât rădăcina obiceiului de a citi și afla adevărul. În vremea secetei de bani, prima sugă chiar din sursa rezervate pentru pâine.

Obișnuți-vă cu cititul și înțelegerea lui și vom fi siguri că ne veți plăti și nouă 100 lei pentru limpezirea minții prin citit, cum plătiți 1000 lei pentru turburarea organelor prin otrava tutunului.

Bunii cititori ne-au achitat dela primul număr abonamentul. Așteptăm și dorim ca toți să fie buni cititori.

Din motive absolut de ordin tehnic revista noastră a apărut cu întârziere. Cerem scuze cititorilor noștri.

Manuscrisele nepublicate se distrug.

Cei ce ne trimit lucrări spre publicare sunt rugați a scrie citeț și pe-o singură față.

Cei cărora le lipsesc vre-un număr din «Geana Mării» și-l doresc, ni-l poate cere prin' o carte poștală.